
Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets betänkande 2009:7

Begravningsavgift eller gravavgift

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2009:73 om begravningsavgift eller gravavgift. I motionen föreslås att Kyrkostyrelsen utreder begreppet begravningsavgift i förhållande till begreppet begravning(ceremonin, begravningsgudstjänsten) och att Kyrkostyrelsen startar samtal med lagstiftarna om begreppet.

Kyrkorättsutskottet anser inte att någon ytterligare utredning krävs för att klarlägga begreppen inom begravningsverksamheten och föreslår därför att motionen avslås.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionens förslag.....	3
Motion 2009:73 av Carina Etander Rimborg, Begravningsavgift eller gravavgift	3
Bakgrund.....	3
Utskottets överväganden.....	4

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kr 2009:7

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:73.

Motionens förslag

Motion 2009:73 av Carina Etander Rimborg, Begravningsavgift eller gravavgift

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att utreda begreppet begravningsavgift i förhållande till begreppet begravning (ceremonin, begravningsgudstjänsten)
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att starta samtal med lagstiftarna om begreppet begravning och begravningsavgift.

Bakgrund

Termen begravningsavgift tillkom i samband med relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan år 2000. Före nämnda datum hade kostnaderna för begravningsverksamheten finansierats med kyrkoskatten utom i Stockholms och Tranås kommuner där verksamheten bekostades via kommunalskatten. De som inte var tillhöriga Svenska kyrkan betalade 25 procent av kyrkoskatten enligt lag (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för dem som inte tillhör Svenska kyrkan, den s.k. dissenterskatten.

Begreppet begravningsverksamhet definierades i begravningsutskottets betänkande *Stat-kyrka* (SOU 1978:3). Utskottet hade i sitt arbete funnit behov av att skapa en viss fasthet i terminologin för att tydliggöra vad som innefattades i huvudmannaskapet för allmänna begravningsplatser. Med begravningsverksamhet avsåg utredningen i princip de tjänster, som nu uppräknas i 9 kap. 6 § i begravningslagen, vilka huvudmannen ska tillhandahålla dem som är folkbokförda i församlingen.

Begravningsverksamhetskommittén, som inför relationsförändringen mellan staten och Svenska kyrkan hade till uppgift att utreda frågor förknippade med begravningsverksamheten, föreslog utan närmare motivering i sitt betänkande *Begravningsverksamheten* (SOU 1997:42) att den avgift som ska betalas av varje folkbokförd i landet ska benämnas begravningsavgift. I regeringens proposition *Staten och trossamfunden* (Prop. 1998/99:38) behandlas namnfrågan. Svenska kyrkans centralstyrelse och Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund hade i remissbehandlingen av betänkandet som föregick propositionen ifrågasatt benämningen begravningsavgift. Centralstyrelsen anförde att man borde överväga att benämna avgiften ”avgift till begravningsverksamheten”. Väl medveten om att benämningen begravningsavgift i vissa fall kan misstolkas föreslår regeringen ändå att termen införs med motiveringen att den har praktiska fördelar och att den redan fått visst genomslag. Man konstaterar också att inget hinder föreligger mot att termen införs.

Kyrkomötet behandlade år 2005 en motion (Mot 2005:23) i vilken föreslogs att Kyrkostyrelsen skulle hemställa hos regeringen att benämningen begravningsavgift ändrades till kyrkogårdsavgift. Kyrkomötet avlog motionen på Kyrkorättsutskottets förslag (Kr 2005:3) med motiveringen att begravningsavgiften ska täcka även kostnader som inte är hänförliga till förvaltning av kyrkogården och att termen kyrkogårdsavgift kan misstolkas.

Regeringen tillsatte år 2008 en utredning med uppgift att utreda frågor med anknytning till begravningsverksamheten. Av utredningens direktiv framgår att variationerna i begravningsavgifter ska kartläggas och förslag framläggas som

kartläggningen kan föranleda. Någon särskild uppmärksamhet ska inte ägnas åt nu aktuell terminologi.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:73.

Kyrkorättsutskottet har viss förståelse för att benämningen begravningsavgift kan leda till missförstånd om vilka kostnader som avgiften täcker. Utskottet är dock av uppfattningen att benämningen efter att ha använts sedan mitten på 1990-talet och införts i begravningslagen från år 2000 nu fått så stort genomslag att en ändring skulle kunna åstadkomma större förvirring än klarhet. Utskottet menar att mycket av okunnigheten om vad olika begrepp inom begravningsverksamheten betyder och vilka kostnader som täcks av begravningsavgift, kyrkoavgift eller det enskilda dödsboet, kan minskas genom mer och bättre informationsinsatser.

Kyrkorättsutskottet konstaterar att staten har det yttersta ansvaret för begravningsverksamheten i landet. Staten har sedan uppdragit åt Svenska kyrkan att vara huvudman för allmänna begravningsplatser och att fullgöra vissa uppdrag förknippade med huvudmannskapet. Då staten bestämt att en begravningsavgift ska uttas för att täcka kostnaden för verksamheten får Svenska kyrkan informera om och förklara vad den erbjuder sina medlemmar för tjänster i detta sammanhang för den kyrkoavgift, som de betalar.

Kyrkorättsutskottet anser inte att någon ytterligare utredning krävs och inte heller samtal med staten för att klarlägga begreppen inom begravningsverksamheten.

Med stöd av det ovan anförda föreslår Kyrkorättsutskottet att motionen avslås.

Uppsala den 25 september 2009

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Lars Johnsson, ordförande

Göran Oscarsson, sekreterare

Beslutande: Lars Johnsson, ordförande, Jösta Claeson, Mari Lönnerblad, Jan-Erik Forsberg, Carl Korch, Lennart Andersson, Inger Persson, Stig-Göran Fransson, Sonja Grunselius, Gunnel Lagerkvist, Inger Dafgård, Anders Roos, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Eric Muhl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Nanna Tranströmer, Jerry Adbo, Irene Gustafsson, Olle Reichenberg, Mikael Härdig, Ingemar Öberg, Anders Linger, Bo Grafström, Eva Hallström, och Rolf Persson.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.